

VY_32_INOVACE_PO_KR_18

SADA : Společnost, stát, právo

TÉMA : Rodinné právo

AUTOR : Mgr. Hana Krčilová

PŘEDMĚT : Základy společenských věd

ROČNÍK : 2. ročník VG

VYUŽITÍ : Prezentace určená pro výklad

ANOTACE : Materiál vychází ze vzdělávací oblasti „Člověk a společnost“, občanský a společenskovední základ, seznamuje se základními pojmy rodinného práva jako je příbuzenství, švagrovství, uzavření manželství a jeho překážky, společné jmění manželů, vyživovací povinnost, doplňující otázky, text zákona lze stáhnout z hypertextového odkazu

RODINNÉ PRÁVO

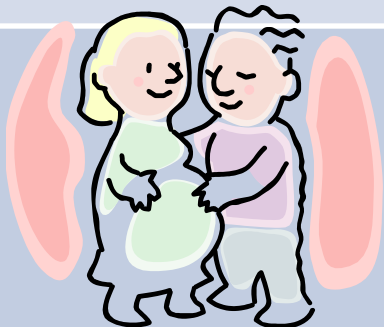
(Část druhá Občanského zákoníku)

Rodinné právo

- souhrn právních norem, které upravují manželství, vztahy mezi rodiči a dětmi, vztahy mezi dalšími příbuznými , náhradní výchovu dětí (adopce).
- je to právo soukromé - všichni účastníci mají rovné postavení, stát není nadřazen(zasahuje minimálně)
- **hlavní pramen:** nový **Občanský zákoník** z r. 2012, účinný od 1.1. 2014

Kdo tvoří rodinu ?

Příbuzenství

(=Pokrevní
pouto)

Přímá linie

osoby pocházející
jedna z druhé

Příbuzenství

Vedlejší linie

osoby mají-li
společného předka,
ale přitom
nepocházejí jedna
od druhé

Švagrovství

Vznikne mezi
jedním manželem
a příbuznými
druhého manžela

Vznik manželství

- **MANŽELSTVÍ** - trvalé životní společenství **muže a ženy** založené **zákonným způsobem** :
- Veřejný slavnostní obřad za přítomnosti 2 svědků

Co prohlašují snoubenci :

- ❖ že znají svůj **zdravotní stav**,
- ❖ **dohodli se na příjmení**,
- ❖ neznají žádnou **okolnost, která by mohla vylučovat** uzavření manželství,
- ❖ že se berou **dobrovolně**.

Formy sňatku

- **forma civilní** - sňatek se uzavírá před úředníkem pověřeným státem
- **forma církevní** - sňatek se uzavírá před knězem, státem registrovanou církví
- **výjimečně (v případě ohrožení života snoubence):** kapitán lodi plující pod vlajkou ČR, kapitán letadla a velitel vojenské jednotky České republiky v zahraničí.

Okolnosti vylučující uzavření manželství

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

- 1) osoba mladší 18ti let -výjimečně může sňatek povolit soud (od 16 let)
- 2) bigamie-ženateý nebo vdaná nemůže uzavřít další manželství, porušení je trestný čin
- 3) duševní choroba-nelze si vzít duševně nemocného (soud to ale může povolit)
- 4) příbuzenství -nemohou se vzít předci a potomci, nevlastní sourozenci ani adoptivní , ale mohou se vzít sestřenice a bratranec

Vztahy mezi manželi

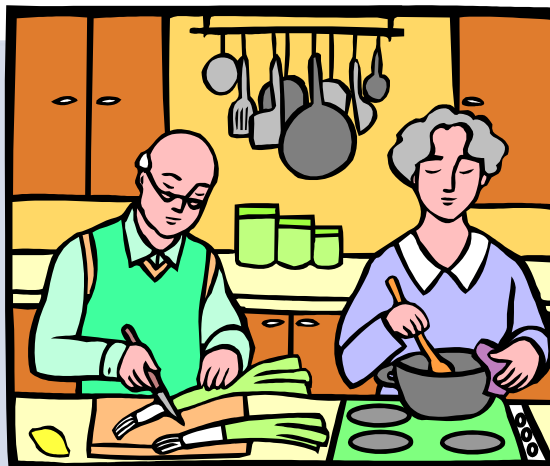
- Rovnost obou manželů, mají právo společně rozhodovat o financích rodiny
- **SJM - společné jmění manželů** - patří tam vše co získali během manželství – vlastní oba stejným dílem (nepatří sem dědictví jednoho z manželů nebo např. dar)
- **Smluvní režim majetku** - manželé se mohou domluvit na jiném rozdělení majetku, mohou uzavřít předmanželskou smlouvu
- **Zánik manželství:**
 - a) smrt jednoho z manželů
 - b) prohlášením za mrtvého(soud)
 - c) rozvod (soud)
 - d) anulace manželství – např. u bigamie
 - e) změnou pohlaví

Rozvod

- může **rozvést pouze soud** (i když jste měli církevní sňatek)
- **a) dohodnutý rozvod** - oba se chtějí rozvést, mají domluvu o výchově nezletilých dětí a rozdělení majetku
- **b) jeden z manželů nesouhlasí** - rozhoduje o tom **soud**, **nemusí je rozvést**, zkoumá na které straně je vina, rozvrat manželství, když ten, co nesouhlasí nenese vinu a byl by rozvodem poškozen, soud je nerozvede,
- V případě, že spolu nežijí 3 roky, soud je rozvede
- Výchova nezletilých dětí: svěření do výchovy jednoho z rodičů nebo střídavá péče

Vyživovací povinnost

RODIČE K DĚTEM,

do doby, kdy je
dítě se schopno
samo žít

MANŽELÉ MEZI SEBOU, mají mít stejnou životní úroveň,

trvá i po rozvodu
(v některých
případech)

DĚTI VŮČI RODIČŮM, kteří se nemohou žít sami

Otázky

- **V jakém vztahu jsou :**
- a, babička a vnučka
- b, zeť a tchán
- c, strýc a neteř ?

/a, příbuzné v přímé linii, b, švagrovství, c, příbuzní ve vedlejší linii/

Porovnejte různé právní normy manželství v různých církvích :

a, katolická církev

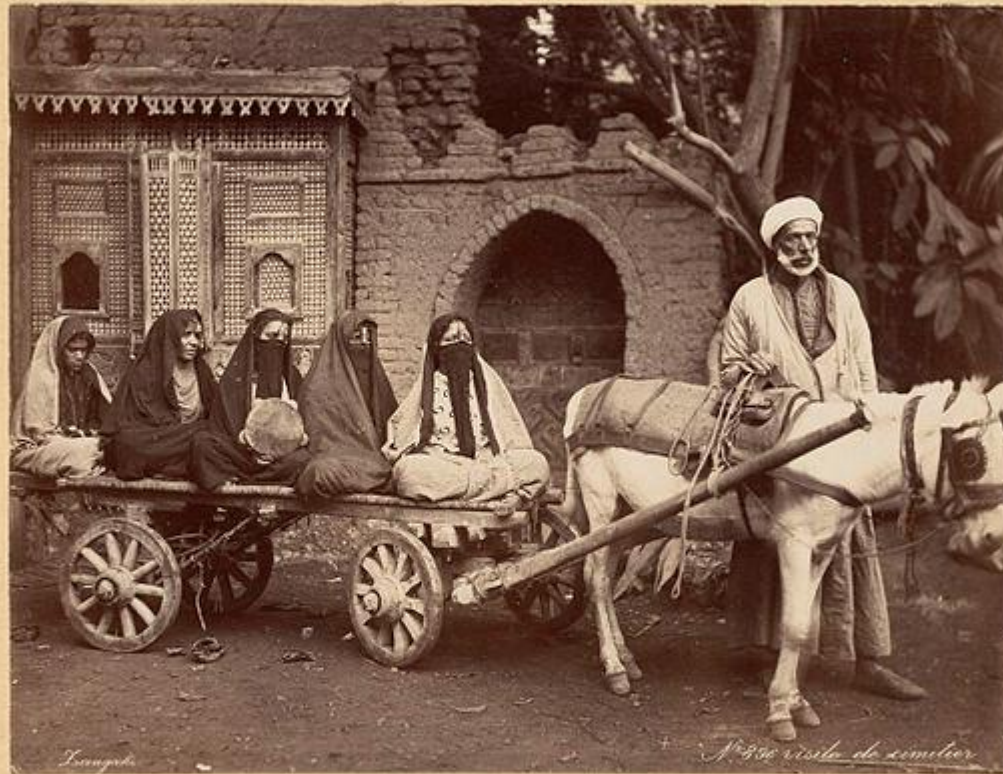
/zásada: „Co Bůh spojil, člověk nerozlučuj“ – není možný rozvod/

b, evangelické církve / rozvod neprovádějí, ale v některých případech omlouvají – cizoložství..., umožňují civilní rozvod/

c, pravoslavná církev /rozvod umožňuje v některých případech – cizoložství, páchaní trestných činů../

d, islám / umožňuje rozvod muži, musí 3x pronést : „Jsi zapuzena“ v odstupu po 1 měsíci, pro ženu je rozvod téměř nedostupný/

Soubor: Arab with Three Wives and Two Servants by Boston

ARAB WITH THREE WIVES AND
TWO SERVANTS

On their weekly Friday excursion to the cemetery.

Among the Muslims the separation of the sexes is as strict after death as in life.
In family vaults the side is set apart for the men and the other for the women exclusively.

Použité zdroje

P.Dufek, E. Knebllová a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy - 2. díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2010, 87 s.,

ISBN 978-80-7358-152-7

J. Horecký, M. Kornel a další kol. autorů : Společenské vědy pro střední školy – 3. díl – Učebnice, Didaktis, 1. vyd., Brno, 2011, 93 s.,

ISBN 978-80-7358-163-3

Věra Jirásková : Občan v demokratické společnosti, Sociologické nakladatelství (SLON), 1. vyd., Praha 1999, 311 s., ISBN 80-85850-78-8

J. Haklová J. Halász, D. Rabiňáková R. Ryska a další kol. autorů : Právo pro každého, Učebnice programu Právo pro každý den – Street Law, Partners Czech, 1. vyd ., Praha 2001, ISBN 80-238-7914-6

- Nový Občanský zákoník z 12.3. 2012, s účinností od 1.1. 2014

Použité zdroje

- <http://obcanskyzakonik.justice.cz/tinymce-storage/files/sb0033-2012.pdf>
- http://cs.wikipedia.org/wiki/Rodinn%C3%A9_pr%C3%A1vo
- Obr. Č. 1 :
- [http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arab with Three Wives and Two Servants by Boston Public Library.jpg](http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Arab_with_Three_Wives_and_Two_Servants_by_Boston_Public_Library.jpg)

Další použité obrázky jsou kliparty